Бүхы ертөөнүүдэй пролетаринар, нэгдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

П(б)-гэй Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ 232 (3536) 1941 оной октябриин 2, четверг СЭН 15 МҮНГЭН

Арадай патриотическа үүсхэлые большевистскээр толгойлхо

Алдар габьяа түгэлдэр Улаан Армиингаа баатар зоригой боецүүдтэ—хүндэтэ багш хүбүүдтээ дулаан хубсахануудые бэлэглэхэ гэһэн өхөөр гайхамшаг үүсхэлтэй гараж, бүхы советскэ ниүдэй үнэн зүрхэнэй хаяан һайшаалаар хүлеэн абад, түүхэтэ ехэ үндэлөөн болон дэлгэрбэ Энэ хадаа социалистическэ эсэгэ ороо хамгаалгын агуулехэ дайн фронт ба советскэ тыл герой бата нэгэдэмэл байдалые харуулна. „Манайда ад ба арми болбол нэгэн хэли, нэгэн бүлэ мүн. Дэлхэй дээрэ хаанашье манай захидэл адлаар арадай зүгэ армидаа иимэ дуратай ба олдолготой хандалга гэжэ хагүй... Теэд, өөрынгөө ида арадай дуралал гээ-юуб? Энэ хадаа иимэ арбтон хатуу ба бүхэ тылтэй ха, иимэ арми илагдашаа байха гэһэн хэрэг болоо. (СТАЛИН).

Ылэй зүгһөө фронтдоо алалгын түргөөр ба эмхиһайнаар бэелүүлэгдэхэ ам, манай илалгануудам бүри арбидхагдаха, хого дайсанай хосорон дарагга саг ойротохо байна

Сахилгаан мэтэ түргэн дайр“ добтолон, Соведүүдэй ние эзэлжэ капитамын хара хархис байдалин бодхоохо гэһэн гитлескэ шунахай түсэбүүд бүгүй эбдэржэ таһалдаа. сан болбол Улаан Армиин тэ шанга сохилтонуудтай ралдан, нилээд ехэ хүсэеэ жа, үхэн хосорхо мингаа үүдэ татаһан болонье, бии бүхы ресурснуулэлсүүлэн, урагшаа дугжа үргэлжэлһөөр.

ус дайнай тон үсэд шанба ужаг удаан байхань өө бүгэдэндэ эли болоод на.

эрээнһээ гадна, үдэр хойй үнгэрхэ бүри үбэлэй тэн саг улам ойротожо һань мэдээжэ. Энэ хадаа лдаанай условиие бэрхэ болгоно.

лаан Армиин командирд ба боецүүд хадаа хаһаа хүлэрхые, хүйтэнһөө рахые мэдэдэггүй, ган бу мэтэ хатуу, түрибэлгүй мгэйгээр хүмүүжүүлгэн хүнүүд байха юм. Тиишье, тэдэндэ дулаан хубан тон хэрэгтэй байхань тэ.

нимэһээ, өөрынгөө арадай галта баян, жабхаланта ан ажабайдалые баатраар хамгаалжа ябаа боедээ дулаан хубсахаар хана асуудал хадаа гүрэн түгүн ехэ удхашанартай эг болоно.

урят-Монголой ажалшад—тэй, эмэгтэй үндэлмэри, колхознигууд ба интелигентнэр болбол **Улаан Армияа дулаан хубсахаар хангаха** гэһэн үүсхэлые омогорхол ба баяраар үгтаад, эрхим гэгшын бэлэгүүдые элигээжэ байна. Жэшээлхэдэ, Улан-Удын депогой үндэлмэришэн нүхэр Почавский гэгшэ хонин даха бэлэглэбэ. Мастер нүхэр Кишинский болбол үбэлэй дэгэл, нэгэ паар валенка, бельё гэхэ мэтэ хэдэн зүйлэй хубсахануудые үгэһэн байна. Мүн тэрэшэлэн, Яруунын аймагай, Ульдиргын сомоной, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ орденто нүхэр Найданов — баабгайн арһан даха, хонин дэгэл, паар валенка, малгай, гимнастерко, хүбэнтэй үмдэ гэхэ мэтые боецүүдтэ бэлэг болгон үгэһэн байха юм.

Иимэ жэшээнүүд республика дотор угаа олон.

Юрэнхы дээрэнь абажа харахада, энэ хэрэгээр Хориин аймаг түрүүлжэ ябана. Һаяын мэдээгээр, хориинхид 200 гаран дэгэл, 451 паар валенка, 217 телогрейкэ, 82 дулаан үмдэ, 289 малгай, 626 килограмм нооһо гэхэ мэтые тушаагаад байна. Мүн тэрэшэлэн Баргажанай аймаг нилээд олон хубсаһа үгэбэ.

Гэхэ зуура, зарим нютагуудта, илангаяа Хэжэнгын ба Тарбагатайн аймагуудта, тус хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһание сэхэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Тэдэнэр үгтэхэ бэлэгүүдэй шанар тухайда анхарал табяагүй байна. Энэ хэрэгтэ тэндэхи партийна, комсомольско ба профсоюзна эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалгагүйгөөр хандан, хажуу тээпээнь харагша чиновнигой үүргэ дүүргэжэ байһанай ба олониитын дунда ойлгууламжын хүдэлмэриин муугаар табигдаһанай эсэстэ, хамагай шухала ба түрүүшын ээлжээндэ бэелүүлэгдэхэ ёһотой энэ хэмжээ ябуулга өөрөө бүтахээр найдагдаһан байна.

Иимэ оппортунистическээр хандадаг ябадалда, канцелярска хойрог хандалгада энэ дары эсэс табижа, ажалшадай улам улам ургажа байгаа онсо гайхамшаг эдибхи ба үүсхэлые большевистскаар толгойлхо шухала.

Улаан Армиингаа боецүүдтэ эрхим шанартай бэлэгүүдые элигээхэ ёһотойбди.

Дулаан дэгэл, малгай ба бээлэй, гутал, хониной нооһо, арһа үгэлгэдэ илангаяа ехэ анхарал хандуулха ёһотой.

Зонһоо сугларһан бэлэгүүдые зааханшье һаатуулангүйгөөр, тусхайта газарнуудтань тушаалга эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Илалтата фронтдоо али бүхы арга хүсөөрөө туһалая, нүхэд.

Фашизмда эсэргүү эмэгтэй түмэрзамайхидай митинг

Сентябриин 28-да Москвада ууудай байшангай колоннэ соо түмэрзамайхидай профсоюудай центральна комитедүүзарлагдаһан фашизмда эсэргүү митингдэ 2500 гаран эмэгтэй рзамайхид сугларба. Зал соо ой машинистнүүд, диспетчүүд, станциин дежурнануд, нистнүүдэй туһалагшад ба рзамайхидай эхэнэрнүүд бии. митингые Ярославска түмэр ой электровозно депогой начальные оролгшо нүх. Чечетин нээбэ. Нүхэр Чеченкина бүүсээ бузар фашизмые бута хэрэгтэ үгэе гэжэ эмэгтэй рзамайхидые ба түмэрзамайй эхэнэрнүүдые уряалба.

нскэ түмэр замай сортиродепогой машинист нүх. ралова шухала ашаа тээһэн абажа ябаһан байгаа. Тиизамдань фашистска ёло болпаровоз дээгүүрынь бомбо экилһэн байха юм. Теэд шар эрэлхэг советскэ эхэнэйлгажа сошоогоогүй, харин ралова абажа ябаһан ашаабашаха газартань болзор соогоо хүргэжэ дайшалхы даалгабаряа эрхим һайнаар дүүргэбэ.

—Интэжэ советскэ эмэгтэй бүхэн, эмэгтэй түмэрзамша бүхэн хэрэг бүтээхэ байха,—гэжэ митинг дээрэ нүх. Шаповалова мэдүүлбэ.

Мүн митинг дээрэ фронт шадарай Н-скэ замай станциин начальник нүхэр Павлоткина, Московско окружной түмэр замай диспетчер нүхэр Лазарева ба бусад үгэ хэлээ.

Профсоюзуудай Бүхэсоюзна Центральна Советэй секретарь нүхэр Николаевагай хэлэһэн үгые ехэ анхаралтайгаар шагнабад.

Митингдэ хабаадагшад Советскэ Союзай бүхы эмэгтэй түмэрзамайхидта хандаһан бэшэг нэгэн дуутаар абаба.

Баһа Англиин түмэрзамайхидай эхэнүүд, һамгад ба этэшэдүүнэртэ амаршалгые ехэ дэбжэлтэтэйтээр абаба.

Түс митинг зам харилсаанай Арадай Комиссариадай селекторнэ холбоогоор орон доторхи бүхы түмэр замуудта **дамжуулагдаһан байна.** (ТАСС).

Советскэ Информбюороһоо

СЕНТЯБРИИН 29-эй ҮДЭШЫН МЭДЭЭСЭЛ

Сентябриин 29-эй туршада манай сэрэгүүд дайсанда эсэргүүсэһэн үсэд шанга байлдаануудые бүхы фронт дээрэ ябуулба.

Сентябриин 26-да 98 немецкэ самолет үгы хэгдэһэн бэшэ, харин, нарин шалгагдаһан баримтануудай ёһоор, 113 немецкэ самолет үгы хэгдэһэн байгаа.

Сентябриин 27-до 150 немецкэ самолет үгы хэгдэбэ, тэдэн соо-һоонь агаарай байлдаануудта 37 самоледынь, аэродром дээрэнь 113 самоледынь. Манай авиаци 28 самоледоо тэзбэ.

Улаантугта Балтийска флодой корабльнуудай ба эрье шадарай батарейнүүдэй хамтын ябуулгануудаар нэгэ крейсер, нэгэ миноносец шэнгээгдэбэ гэжэ энэнһээ урда мэдээсэгдэһэн байгаа, мүнөө, нарин шалгагдаһан баримтануудай ёһоор, нэгэ крейсер, хоёр миноносец шэнгээгдэһэн байба.

* * *

Баруун хойто зүгэй фронтдо полковник Погодин тэгшын танкова часть долоон хоног соо таһалдалгүй үргэлжэлһэн байлдаа хэжэ немецкэ сэрэгүүдтэ нилээд шанга сохилто үгэһэн байна. Дайсан болбол 1500 солдат ба офицерээ алуулжа, шархатуулжа гээбэ. Манай танкистнууд болбол дайсанай 12 танк, холо буудадаг 2 үхэр буу, 2 артиллерийскэ ба 9 минометно батарей, танк буудадаг 36 үхэр буу үгы хэбэ. Дайсанай дунда ба доодо зэргын 14 танк, 8 танкеткэ, танк буудадаг 3 үхэр буу, 3 минометно батарей тэмтээгдэбэ.

Баруун хойто зүгэй фронтын нэгэ ондоо участогта командир нүхэр Буховед тэгшын частнуудай хадаа Б. пунктһаа немецүүдые үлдэн намнаһан байна. Дайсан болбол энэ пунктын тула болоһон байлдаснуудта 600 гаран офицер ба солдадаа алуулжа гээбэ. Хэдэн үхэр буу, 8 станково пулемет, 500 шахуу винтовко, хэдэн арбаад мянган патрон буляан абтажа манай тарта оробо. Батальонно комиссар нүхэр Пьянковой подразделени болбол хоол хүнэһэ, һомо ба бэшэшье ондоо сэрэгэй хэрэгсэлнүүдые тээжэ ябаһан дайсанай 150 автомашина буляан абаһан байна.

* * *

Баруун хойто зүгэй фронтдо дайнай ябуулгануудые хэжэ байдаг манай нэгэ бүлэг бомбардировщикууд 10 немецкэ танк, 18 үхэр буу, 12 пулемет, ашаанай 56 автомашина, дайсанай 200 шахуу солдадые үгы хэһэн байна. Майор Соколовой авиачасть дайсанай нилээд ехэ аэродромдо сентябриин 26-да добтолго хэжэ 28 самоледыень үгы хэбэ.

* * *

Улаантугта Балтийска флодой корабльнуудай ба эрьеын батарейнүүдэй дайсанай нэгэ крейсер, нэгэ миноносец шэнгээһэн ба 2 миноносецыень тэмтээһэн тухай Советскэ Информбюороһой сентябриин 28-ай үдэшын мэдээсэл соо тунхаглагдаһан байгаа бэлэй. Мүнөө, нэмэжэ эбтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, дайсанай нэгэ миноносец шэнгээгдэһэн бэшэ, харин 2 миноносец шэнгээгдэһэн байба. Эдэ немецкэ корабльнуудые шэнгээһэн тухай баримтануудые дэлгэрэнгышэгээр мэдээсэе. Германска крейсер болбол 6000 тонно уһа түрихэ хэмжээтэй ба 150 миллиметрын 9 үхэр буу, 14 зенитнэ үхэр буу, 4 зенитнэ пулемет ба 12 торпеднэ аппарадаар зэбсэглэгдэһэн байгаа. Крейсерэй механизмнуудай хүсэ шадал болбол 65 мянган мориной хүсэнтэй тэнтэй, экипажынь 571 хүн байгаа. Германска миноносецууд болбол туд тудтаа 105 миллиметрын 3 үхэр буутай, 20 миллиметрын 2 үхэр буутай ба 6 торпеднэ аппарадтай ябаһан юм. Механизмнуудайнь хүсэ шадал туд тудтаа 25 мянган мориной хүсэнтэй тэнтэй, экипажынь 123 хүн байгаа.

* * *

Немецүүдтэ булимтаран эзэлэгдэһэн Днепропетровско областиин районуудта үлэһэн советскэ патриодууд болбол шэн зоригтой ябуулгануудаараа дайсанай тылые эмхигүй болгон задагайруулжа немецкэ сэрэгүүдтэ нилээд ехэ хоролто үзүүлдэг байха юм. Һаяхан нүхэр Ж. тэгшын отрядай бүлэг партизанууд фашистска танкнуудай байралһан газарта шэб харанхы һүни мүлхижэ ошоод танкнуудай гусеница доогуур минэнүүдые нюугаад далда орошоһон байгаа. Үүр сайха багаар танкнуудайнь ябан гэхэдэ минэнүүд тэһэржэ бүгэдөөрөө гэмтэшэһэн байна. Үгөөдэрынь энэ бүлэг партизанууд хоол хүнэһэ ба полевой почто тээжэ ябаһан фашистнуудай хоёр ашаа буляажа абаһан байна.

Сентябриин 20-до нэгэ рото немецкэ сэрэгүүдэй уһанай эрьедэ ерэхэдэнь гаталха гэһэн хүүргэнь бута татагдашаһан байба. Советскэ патриот нүхэр Ш. тэгшэ немецкэ офицертэ ойрто эндэһээ 8 километрын газарта байһан нэгэ ондоо хүүргын байһаниие мэдэхэб, тэрээн тээшэ хартышалхаб гэһэн байгаа. Тиихэдэнь немецкэ офицер нютаг ондоо хүнүүдһээ асуужа лаблаад нүхэр Ш. гэгшэдэ харгышалуулжа ротоёо дахуулан ябаһан байгаа. Нугөө советскэ патриот нүхэр Р. гэгшэ немецкэ ротын ошохые ажаглан хаража ерээд моринойнгоо бии шадалаар партизанска отрядтаа гүйлгэн ошожо дуулгахадань партизанууд нуугта түхеэржэ үгтаба. Немецкэ рото сэрэгүүдэй ерэхэдэ үүр сайтар буудалдажа 20 гаран солдат ба офицерыень алаһан ба шархатуулһан байна.

* * *

3-дахи берсальерскэ полкын 18-дахи батальоной 2-дохи ротоһоо манай нэгэ частьда плендэ ороһон итальянска солдадууд: Фрал Северино ба Педро Марлини гэгшэд өөһэдынгөө ротын солдадуудта иимэ бэшэг бэшэжэ хандаһан байна:

«Нухэд солдадууд!

Бурхан зайлуулат, дайнай эсэлэмсээр бэе мэндэ, хүсэн түгэлдэр Италидаа бүсаха байһандаа найдаһабди. Бидэ хоёр дайнһаа зайлабабди.

Бидэ хоёр эндэһээ хүдэлмэридэ ошохомнай, бидэнэр шэнги хүдэлмэришэн ба таряашадтай хамта хүдэлмэрилхэбди.

Ородууд хадаа плендэ ороншодые аладаг юм гэжэ бидэндэ хэлэдэгынь шал худал. Иимэ худал хуурмагаар манай тархи толгойе дунгяаруулжа малгайтай малнууд болгоод үүсэлхые туудаг байгаа.

Солдадууд! Улаан Арми, авиаци ба артиллериин һүр хүсэн туйлай ехэ гэжэ эндэ харагдаһан үзэһэн юумэнүүд бүгэдөөрөө хэлэжэ үгэнэ.

Ородой солдадууд болбол бүхы арад зондоо дэмжүүлжэ айхабтар шэн зоригтойгоор тэмсэлдэжэ байна. Английска арад ба Холбоото Штадуудай индустри тэдэнэртэ туһалалсана.

Гитлерэй ба тэрээндэ бэеэ худалдаһан Италиин хүтэлбэрилэгшэдэй эминай хэрэгэй тулада Улаан Армиин снаряд ба һомонһоо үхэлөө олохыемнай бидэнэрые туужа байна гэшэ. Хэнэй ашаг туһын тулада ородой хүдэлмэришэн ба таряашадай урдаһаа дайлалдажа байна гэшэбэбди? Манай эхэ эсэгэнэртэ, манай һамгад ба үхибүүдтэ бидэнэрэй ами наһан гамтайл, бэе мэндэ, бүрин бүтэн зандамнай манаа харахала хүлеэжэ байнал.

Солдадууд! Маннаа ульгэг жэшээ абажа буу зэбсэгээ хаяад плендэ ороогты! Фрал Северино ба Педро Марлини».

СЕНТЯБРИИН 30-ай ҮГЛӨӨНЭЙ МЭДЭЭСЭЛ

Сентябриин 29-эй һүни манай сэрэгүүд дайсанда эсэргүүсэһэн байлдаануудые бүхы фронт дээрэ ябуулба.

* * *

Баруун урда зүгэй фронтдо дайлалдажа байгаа манай нэгэ авиачасть 10 немецкэ танк, 38 бронемашина ба 98 автомобилиие сентябриин 27-до үгы хэһэн байна.

Мүн энэ частиин летчигууд нүхэд: Бортэшевич, Корякин, Денисенко ба Костин тэгшэд танк ба артиллеритэй нилээд олон дайсанай сэрэгүүдэй гаталжа байһан томо хүүргые сентябриин 28-да бута бомбодоһон байна.

* * *

Баруун хойто зүгэй фронтын участогуудай нэгэндэ дайлалдажа байгаа советскэ летчигууд нилээд олон немецкэ бомбардировщик ба истребительнүүдэй байралһан аэродромдо ехэ амжалтатай добтолго сентябриин 27-до хэһэн байна. Тиигэжэ 29 фашистска самоледые үгы хэбэ.

* * *

Баруун зүгтэ дайлалдажа байгаа манай бүлэг самоледууд нэгэ үдэрэй туршада 10 немецкэ танк, 38 бронемашина, дайсанай солдадуудые тээжэ ябаһан 10 автомашина ба рото шахуу ябган сэрэгүүдые үгы хэбэ.

* * *

Баруун зүгэй фронтын участогуудай нэгэндэ болоһон байлдаанда улаанармеец Широкий гэгшэ жадын тулалдаа хэжэ нэгэ немецкэ офицерые, 5 солдадые гансаараа хадхажа алаад, граната шэдэжэ 2 автоматчигые үгы хэһэн байна. Улаанармеец Широкий гэгшын үльгэр жэшээ дээрэһээ бүхы подразделениинь айхабтар эдибхитэйтээр байлдаа хэжэ 100 шахуу фашистска офицер ба солдадые тэрэ байлдаанай үедэ үгы хэһэн байна.

* * *

Ленинградта орохо зэмууд дээрэ алуулһан немецкэ солдадууд ба офицернүүдһээ олдоһон бэшэгүүд болбол зүүн фронт дээрэ фашистска сэрэгүүдэй айхабтар ехэ хоролтой байһаниие тэрилэлие «Хүндэтэ Вернер! Июлиин 5-һаа хойшо Россида ябанаб. Энэ үе соо хараһан ба хэнэнээ бэшэмээр бэшэ һүрөөтэй. Хододоо түрүү линидэ ябааб... Байлдаанда ороходоо манай рото 160 хүн һэн, мүнөө миин 60 хүн үлөө. Манай батальон хүн тоогоороо нэгэ ротоһоо ехэ бэшэ. 10-дахи ротодо миин 33 хүн үлөө. Манай ротын командир үни хада алууланхай, мүнөө гурбадахинь. Дивизиимнай комендирнууд бултадаа шахуу алууланхай. Дивизимнай хүн тоогоороо полкһоо ехэ бэшэ. Айхабтар хатуу байлдаан соогуур тараа юм байна гэжэ ши энээн дээрэһээ мэдэнэ бээзэ»,—гэжэ ефрейтор Эрнст Реннург хани нүхэр Вернер Штольц гэгшэдээ сентябриин 12-то бэшэһэн байна.

«... Бидэнэр бүхэли үдэр соогоо шабар шабха соо хэбтэнэбди, үл залгаха юумэ огто абанагүйбди. Тиигэхэ зуураа айхабтар ехэ хоролто үзэжэ байнабди»,—гэжэ ефрейтор Иосиф Шрейдер сентябриин 8-да бэшэһэн байна.

Немецүүдэй ябган сэрэгэй 1-дэхи дивизиин 1-дэхи полкһоо плендэ эбтаһан унтер-офицер Артур Елейн гэгшэ рото соохи 198 солдаһаа миин 72-ынь үлөө. Энэ полкын бэшэ ондоо ротонууд бүри ехэ хоролтотой тэжэ хэлэһэн байна.

* * *

Чехословацка патриодууд болбол фашизмда эсэргүүсэхэ тэмсэлээ эршэдүүлжэ байна. Сэрэгэй ажаүйлэдбэри ба түмэр хартынууд дээрэ саботаж ба диверси хэхэ ябададнууд үдэр ерэхэ бүри олошорно. Ельзендэхи Шкодой заводой хагсаралгын нэгэ цех болбол зарим детальнуудай гологдоһон ушарһаа 3 хоногто хүдэлмэрилөөгүй. Һаяхан патриодууд болбол энэ заводтохи бэлэн продукциин складые шатааһан байна. Тиигэжэ айхабтар олон буу зэбсэг гэмтэбэ. Сэрэгэй элдэб хэрэгсэл ба танкнуудые тээжэ ябаһан ехэ поезд Пршеров Границе станциинуудай хоорондо усалда орожо, 13 вагон хүмэрээд 19 танк гэмтэһэн байна. Ельзен—Непомук линиидээрэ хоёрдохи крушениинь болобо. Тиигэжэ германска армиин тулада зорюулагдаһан буу зэбсэг тээжэ ябаһан 15 платформо харгыһаа халишаһан байха юм.

* * *

Улаан Армиин частьнуудай ошомсоор Кишинев городто румынууд орожо ерээд зэрлиг хюдалгые хэһэн байна. Бүхы магазин, учреждени ба гэр байрануудые тоноһон, хэдэн зуун хүниие түрмэдэ хааһан ба алаһан байха юм.

«Манай часть болбол Кишинев городһоо Улаан Армиин гаража ошоһоной хойно 2-дохи хоногтонь тэрэ городто ороһон байна. Немецүүд хадаа энэ городой бүхы советскэ хүнүүдые түрмэдэ хааха гэһэн захиралтые сигуранецуудта үгөө һэн. НКВД-гэй байһан гэр хашаа соо пулемедоор буудалга үргэлжэ боложо байгаа бэлэй, тиигэжэ сигуранецууд болбол Кишиневойхидые буудажа аладаг байгаа»,—гэжэ һаяхан плендэ абтаһан румынска армиин офицер Иона Штефанеску хөөрэһэн байна.

Румынска сигуранецууд хадаа һара хахад соо гитэжэ Кишинев городто хюдалга хэжэ байба. Энэ зэрлиг хюдалгаяа арад зонһоо нюухын тула «НКВД-гэй гэр соо-һоо интеллигент, священник ба үхибүүдэй 160 үхэр олдобо. Эдээниие большевигүүд алаһан байгаа»—гэһэн хардалгые «Универсул» газетэдэ бэшэһэн байна.

Гитлеровскэ бандидууд болбол Каунас, Львов ба бэшэшье ондоо городуудые буляан эзэлхэдээ хэдэн мянган советскэ гражданинуудые хюдаад, һүүлдэнь советскэ засагаархин иигэһэн байгаа гэжэ хардаһаниинь бүгэдэндэ мэдэгдэнхэй бэлэй. Мүнөө румынска шэбэгшэн зарсануууд Гитлерэйнгээ тарганаһан замаар дахажа ябана. Тиигэбэшье энэ зэрлиг хюдалганууда арад зонһоо нюуи далдалжа огтоньье мадахагүй.

Улаан Армияа дулаан хубсахаар хангая!

Эхэ оронойнгоо баатарнуудта

Бурзаготживсырьегой коллективэй хүдэлмэришэд ба албахаагшад эхэ оронойгоо боецүүдтэ дулаан хубсахануудые бэлэглэхэ тухай түрүү хүнүүдэй үүсхэлые халуунаар һайшаагаад, үбэлэй хубсахануудые элбэг олоор тушаажа байна.

Сентябриин 26-ай мэдээгээр энэ коллектив болбол 49 янзын дулаан хубсахануудые центральна складта тушааба. Тушааһан хубсахануудайнь дунда шэнэ валенка, свитер, баарье, бээлэй, хүбэнтэй куртка, үмдэн, гимнастерко, шарф ба бусад олон дулаан хубсаханууд бии.

Дурсагдагша коллективэй хүдэлмэришэд ба албахаагшад имагтал түрүүшээр үгэһөөрөө хизаарлана бэшэ, харин саг үргэлжэ бэлэглэжэ байхые хүсэбэ.

Матвеева.

Центральна район

Улан-Удын Центральна районой эмхи зургаанууд, предприятинууд ба һургуулинууд болбол героическа Улаан Армиингаа боецүүдтэ дулаан хубсахануудые олоор бэлэглэжэ үргэлжэлһөөр.

Сентябриин 29-эй мэдээгээр Центральна районой ажалшад—260 паар валенка, хүбэнтэй 327 куртка, хүбэнтэй 438 үмдэ, 755 малгай, 93 дэгэл, 2256 паар баарье, 501 свитер, 165 шарф, 60 шинель, 32 одеяла ба 1370 гаран дулаан дотор хубсаһа, бээлэй, оймһо, хониной арһан гэхэ мэтые складта тушаагаад байна.

Бурмногопромсоюзай хүдэлмэришэд ба албахаагшад болбол эсэгэ оронойнгоо солото баатарнуудта зорюулан 15333 түхэригэй сэнтэй дулаан хубсахануудые тушааба. Тэдэнэйнь дунда: хүбэнтэй куртка, үмдэн, дэгэл, джемпер, валенка ба бусад олон хубсаханууд бии. Гадна, Многопромсоюзай системын олзоборилгын артельнүүдэй оёдолой зарим цехүүдэй хүдэлмэришэд хадаа улаанармеецүүдтэ бэлэглэхын тула хүсэнтэй куртка, үмдэ ба малгайнуудые уралан оёжо байна.

БМАССР-эй Хэлхеэ холбооной управлениинхид 34 янзын дулаан хубсахануудые тушаагаа.

* * *

Бурят-Монголой, Ленинэй орденто хүгжэмтэ-драмын ба ород драмын театрнуудай актернууд, режиссернууд, дуушад, хүгжэмшэд хадаа Улаан Армиингаа боецүүдтэ дулаан хубсахануудые бэлэглэхэ тухай **түрүү** хүнүүдэй үүсхэлые һайшаан, бэлэгүүдые оруулһаар байна.

Дулаан хубсахануудые суглуулха комиссинь сентябриин 28—29-эй үдэрнүүдтэ 59 янзын элдэб хубсахануудые складта тушааба.

БМАССР-эй габьяата артист нүхэр Б. Закатов — валенка, малгай, свитер, дэгэлэй арһан заха, полотенцэ, портсигар гэхэ мэтые бэлэглээ; СССР-эй арадай артист нүхэр Г. Цыдевжапов—шэнэ свитер, самса, валенка; БМАССР-эй габьяата артистка нүхэр Перевалова—долоон паар бээлэй; РСФСР-эй габьяата артистка нүхэр Н. Гармаева—арһан дэгэл, бээлэй; дууша нүхэр Красовская—свитер, шарф, перчатка, артистканууд нүхэд Б. Будаева, Очирова ба бусад—дэгэл, бээлэй, малгай оруулһан байна.

Зүгөөр, театрын хүдэлмэришэд ба албахаагшадые энэ шухала хэмжээябуулганууда үшөө мүнөө хүртэр барандань хабаадуулжа шадаагүй байна. Складта тушааглаад байһан бэлэгүүдынь миил 30-35 хүнһөө сугларһан байха юм.

Гадна, энээндэ театрын хүтэлбэрилхы зарим хүдэлмэрилэгшэд коллективэйнгээ членүүдтэ жэшээ харуулан түрүүлжэ ябаха ёһотой байһан аад, харин одоо хүртэр өөһэдөө хабаадалсаагүй байһаар.

Дулаан хубсаһан сугларһаар

Хандагатайн модобэлэдхэлэй механизированнэ участогай хүдэлмэришэд ба албахаагшад героическа Улаан Армиин боецүүдтэ дулаан хубсаһа бэлэглэхэ үүсхэлые халуунаар угтаба.

Һүүлэй хэдэн хоногой турша соо 34 телогрейкэ, 24 хүбэнтэй үмдэ, 16 паар валенка, оймһо, дэгэл, бээлэй гэхэ мэтын зүйлнүүдые тушааба. Сентябриин 14-эй амаралтын үдэр эндэхи албахаагшад ба хүдэлмэришэд тон эмхитэйгээр воскреснигтэ гаража, олоһон мүнгөөрөө 15 телогрейкэ, хүбэнтэй 15 үмдэ ба 10 паар валенка худалдажа абаад складта тушааһан байна. Гэрэй эзэн эхэнэр нүхэр Попова нэгэ боецын үмдэхэ хубсаһа ба хэрэглэхэ зүйлнүүдые бэлэглэбэ. Нүхэр Попова—валенка, шэнэ шинель, хүбэнтэй үмдэ, дулаан дотор хубсаһа, малгай, хоёр паар оймһо, хүлэй оройлто хэхэ бүд, нэгэ шэл одеколон, нюурай мылэ, 2 пулаад, тамхи гэхэ мэтые үгэбэ. Попова мэтэ гэрэй эзэн эхэнэрнүүд олон.

Мүн Зэдын модобэлэдхэлэй механизированнэ участогай хүдэлмэришэн нүхэр Краснов гэгшэ дулаан самса, дотор үмдэ ба самса, шарф ба 20 түхэриг мүнгэ бэлэглэбэ. Энэ участогай хүдэлмэришэдһөө түрүүшын дүрбэн үдэрэй турша соо даха, дэгэл, 9 паар валенка, 3 шинель, 11 арһа, 26 самса, хүбэнтэй 3 үмдэ, 7 телогрейкэ, 60 метр бүд ба 3300 түхэриг мүнгэн ороһон байна.

О. Будаев.

Москвада болоһон залуушуудай антифашистска митинг

Сентябриин 28-най үдэшэлэн Москвада Союзуудай байшан дотор залуушуудай антифашистска митинг болобо. Колонно залай трибуна дээрэ залуу эрдэмтэн ба морягууд, сталевар ба танкистнууд, комбайнер ба студентнүүд, летчик ба партизанууд хойно-хойноһоон гаража үгэ хэлэбэд. Эдэнэр мүнөө эндэ дайнай газарнуудһаа, завод, колхоз. Вуз. түмэр замай депонуудһаа ерээ. Өөһэдынгөө агуулехэ эхэ орондо хизааргүйгөөр ами бэеэ үгэхэ алдар солотой ба эрэлхэг зориттой залуушууд сугларһан байна.

Тус митингые Советскэ Союзай Герой **Евгений Федоров** нээбэ. Англи ба Америкын залуушуудта хандажа хэлэхэдээ үгээ английска хэлэн дээрэ оршуулаа.

—Нүхэдүүд! Советскэ ороной эдир залуу хүбүүд, басагад! Зэр зэбсэгэйнгээ талаар нүхэд ба бүхы дэлхэй дээрэхи манай үетэн! Бидэнэр эндэ суглархадаа дэлхэйн бүхы залуушуудые, хэндэ нэрэ түрэ, эрхэ сүлөө ба түрэл оронойнь бэеэ даанги байдал үнэтэйб, тэдэнэр бүхэниие фашизмтай тэмсэхын тулада бүхы хүсэеэ зангидажа, нэгэдэмэл фронтоор хүн түрэлхитэнэй хараалта бузагай дайсанда эсэргүү бодыт гэжэ уряалхаяа хүсэнэбди.

Манай үетэндэ хүшэр хүндэ аюул тохёолдоод байна. Манай дуралдаг, сэгнэдэг, манай эрмэзэдэг хамаг бүхы юумые фашистска үхэдэл золигууд үгы хэнэ. Мүнөө манай арад, манай советскэ залуушууд фашистска мунхаг алууршадтай шэрүүн үсэд байлдаа хэжэ байна. Бидэнэр эхэ оронойнгоо түлөө хамаг юумые дуунһаень үгэхөөр бэлэмди. Богоол байнхаар үхөө һаа үлүү дээрэ гэжэ манай эдир залуу басагад, хүбүүд хэлэдэг.

Нүхэр Сталин бидэнэрые тэмсэлдэ дуудаа, бидэнэр илахэбди гэжэ шажаа тангаритаа үргэнэбди. **(Нэрьемэ овации).**

Бүхы дэлхэйн залуушууд, нацизмые илаха илалтата тэмсэлдэ бодогты! Үнэнтэ хэрэтэйнгээ түлөө тэмсэлдэ, илалтада ураншаа дабхия! **(Нэрьемэ альгаташалга. Бултадаа бодоно. «Манай агуулехэ хани ба багша нүхэр Сталин—Ура!» гэһэн абяануud).**

Нүхэр Федоровой һүүлээр улаантугта Балтфлодой үһан доогуур ябадаг онгосын командир **Василий Кульбакин** үгэ хэлэжэ: «Түрэл Ленинградаа хара дайсанда үгэхэгүйбди!»,—гэжэ найдуулба.

Энэ митинг дээрэ югославска залуушуудай түлөөлэгшэ **Велимир Влахович** гэгшэ сербскэ хэлэн дээрээ үгэ хэлээ. Мүн Гамбургһаа ерэһэн залуухан наһатай антифашист **Ганс Мале** үгэ абажа, түрэлхи хэлэн дээрээ германска залуушуудта хандан, гитлеризмые үндэһөөрынь үгы хэе гэжэ уряалба.

Митинг дээрэ бүхы дэлхэйн залуушууд, нацизмые илаха илалтата тэмсэлдэ бодогты! Үнэнтэ хэрэтэйнгээ түлөө тэмсэлдэ, илалтада ураншаа дабхия! **(Нэрьемэ альгаташалга. Бултадаа бодоно. «Манай агуулехэ хани ба багша нүхэр Сталин—Ура!» гэһэн абяануud).**

Нүхэр Федоровой һүүлээр улаантугта Балтфлодой үһан доогуур ябадаг онгосын командир **Василий Кульбакин** үгэ хэлэжэ: «Түрэл Ленинградаа хара дайсанда үгэхэгүйбди!»,—гэжэ найдуулба.

Энэ митинг дээрэ югославска залуушуудай түлөөлэгшэ **Велимир Влахович** гэгшэ сербскэ хэлэн дээрээ үгэ хэлээ. Мүн Гамбургһаа ерэһэн залуухан наһатай антифашист **Ганс Мале** үгэ абажа, түрэлхи хэлэн дээрээ германска залуушуудта хандан, гитлеризмые үндэһөөрынь үгы хэе гэжэ уряалба.

Митинг дээрэ бүхы дэлхэйн залуушуудта хандаһан бэшэг уншажа нэгэн дуугаар нэрьемэ альгаташалга доро баталаа абаба. Энэ хандалга манай «Үнэн» газетын үсэгдэрэй номерто тунхаглагдаа.

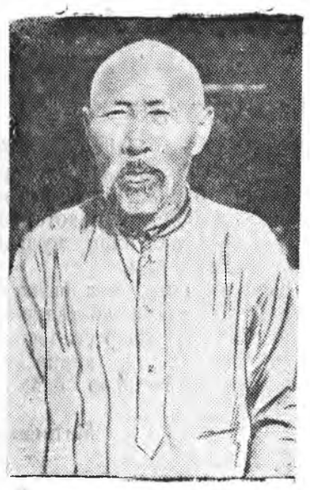

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Удын сомоной, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой модошо дархан нүхэр Цыбжит Цыцыктуев. Үйлэдбэриин даабарие үдэр бүри 200 процент гүйсадхэнэ.

ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБЫЕ НОЯБРИИН 15-да ДҮҮРГЭХЭ УЯЛГА АБАБА

Улан-Удын модо хүрөөдэхэ заводой худэлмэришэд Октябрьска социалистическэ революциин XXIV жэлэй урда тээхи социалистическэ мүрысөөнлэ оролсобо.

Модоной заводойхид ноябриин 15 хүртэр 1941 оной жэлэй түсэбые дүүргэхэ уялга абаа. Эдэнэр Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо стахановска худэлмэриин үндэр жэшээнүүдые харуулна. Мүнөө нүхэд Леонов, Павлов ба Гатилов гэгшэдэй рама хэдэг бригадын худэлмэришэд үдэр бүри нормоёо 127—140 процент дүүргэнэ. Модо хүрөөдэхэ бригадын стахановецууд нүхэд Федотов, Агафонов, Цыдендоржиев гэгшэд үргэлжэ 2,5 нормо дүүргэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Удын сомоной, Сталинай нэрэмжэтэ (Хори) колхозде нүүжэ ерэhэн нүхэр Шагдуля Насбулин. Нормоёо үдэр бүри үлүүлэн дүүргэдэг.

Оролдосотойгоор худэлмэрилhэнэй ашаар

ХОРИ. Удын сомоной, Кировэй нэрэмжэтэ колхоз болбол хамта 8000 толгой малтай байна.

Мүнөө малажал дээрэ худэлмэрилhэн эхэнэрнүүд хоёр гурбан хүнэй орондо малые харууhалжа байнад.

Энэ колхозой Хахир нютагай гуртда 48 үнеэе Буда Хуцаева ба hама Жамбалова гэгшэд hалжа ба харууhалжа зуhаhан байна. Нүхэр Жамбалова хаража байhан 20 үнеэнэйгээ 16-ень түрүүлхэ түсэбтэй аад, 20 үнеэгээ бүгэдыень түрүүлжэ, нэгэшье тугалай хоролтогүйгөөр тулжүүлээ hэн. Нүхэр Хуцаева бүхэли зундаа 28 үнеэ hаагаа. Тиигээд нүхэд Жамбалова Хуцаева хоёр үнеэгээ хопотто 3 удаа hаадаг, тугал ба үхэрнүүдээ өөhэдынгөө эзэлжээнэй болоходо адуулдаг байгаа. Эдэнэр нэгэшье худэлмэримнэй хүндэ, язжа ябаха юм гэжэ хэлэдэггүй, тон оролдосотой ба ханалгатайгаар худэлмэрилнэд. Тэрэ гуртые даагша нүхэр Юндун Цыдыпов гэгшэ hаалишадтаа үргэлжэ туhалалсажа, тугал ба үхэрнүүдээ адуулалсадаг, тоо мэдээнь хэзээ-ные hонороор табигданхай байдаг.

Нүхэр Цыдыповэй гурт колхоз доторое эрхим гэжэ тоологдоно.

Мүн тэрэ колхозой гахайн фермэ дээрэ худэлмэрилдэг нүхэд Намжилма Найданова ба Цырыма Доржиева гэгшэд 130 гаран гахай харууhалжа байна. Гахай үсхэбэрилхэ 1941 оной гүрэнэй түсэбые үлүүлэн дүүргэhэн ба тахайнуудынь тобир тарганууд. Эдэнэр агууехэ Сталинска вахтада жатсажа, 1942 ондо түрүүлхэ гахай бухэнhөө 8—8 поросенко абаха ба гахай үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые 115 процент дүүргэхэбди гэжэ уялга абабад.

63 наhатай хонишон үбгэл нүхэр Цыбик Очиров болбол өөрынгөө hамтан Цыржимид Бимбаева гэгшэтэй нэгэ бүлэг хонидые харууhалжа, 1941 ондо 150 хони түрүүлжэ 180 хурига хоролтогүйгөөр тулжүүлhэн байна. Эдэ мэтэ тон оролдосотой ба hайнаар худэлмэрилдэг колхознигуудба колхозницонууд энэ колхозой мал ажал ба газартэрэлангай бригаданууд дээрэ олон.

О. Цыбиков.

Түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэбэ

Хэжэнгын аймагай ажалшад 1941 оной 3-дахи квартал дотор уриhаламжын мүнгэ түлэлгынгөө түсэбые 110 процент, худөө эжахын ба олзын налогуудай түсэбые 106 процент дүүргэбэ.

Мүн, энэ аймагай колхозууд гүрэндэ тушаака тоhоной уялгата бэлэдхэлгын жэлэй түсэбые сентябрьhарын 20-ой мэдээгээр 92 процент дүүргээ. Аймаг доторхи 21 колхозhоо 9-нь түсэбөө дүүргээд, hу ба тоhо тушаалгые үргэлжэлhөөр байна. Хэжэнгын сомоной «Комсомол» колхоз болбол 1396 литр, Чесаныи сомоной «Коминтерн» колхоз—10713 литр hу 1942 оной бэлэдхэлдэ аванс болгон тушааба.

Тэрэшэлэн, 1942 оной уялгата бэлэдхэлдэ аванс болгон 2262 центнер мяха ба 609 килограмм ноохо тушааhан байна.

* * *

Хойто-Байгалай аймагай Яксай гэжэ алтанай приискын худэлмэришэд алта малталгын сентябрь hарын түсэбые сентябриин 23-ай үдэр 115 процент дүүргэбэ. Тиигээд, эдэнэр октябриин 25 хүртэр жэлэйнгээ түсэбые 100 процент дүүргэхэбди гэжэ уялга абаба.

Энэ приск дээрэhээ Улаан Армиин албанда мордоhон эрэшүүдэй hуурилиень эхэнэрнүүд халаба. Мүнөө эндэ эхэнэрнүүдэй бригаданууд худэлмэрилжэ үдэрэйнгөө нормые үлүүлэн дүүргэнэд.

Мүрысөөндэ оролсоо

Эрийскэ модоной механизированнэ пунктын худэлмэришэд, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд, албахаагшад болбол Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсобо.

Тэдэнэрэй абаhан уялганууд хадаа шуhаша щунахай фашистнуудые дары түргэн дараха ябадалдань Улаан Армдаа бүхы хэмжээгээр туhалалгада зорюулагданхай. 1941 опойнгоо үйлэдэриин программые болзорhоонь урид үлүүлэн дүүргэхэ гэбэ.

Дурсагдагша пунктда нормонуудаа 2—3 дахин дүүргэдэг стахановецууд ба ударнигууд, хамта 108 хүн бии. Эдэнэр сусаршагүй ба эршэмтэйгээр худэлмэрилдэг нүхэд юм. Худэлмэриин хүсые зүбөөр эмхидхэжэ шадабал, юуншье бүтээгдэхэ.

Механизированнэ пунктын коллективэйхид болбол модо отололгынгоо жэлэй түсэбые 100 проц., шэрэлгын түсэбые 105 процент дүүргэхэ гэбэ. Тэрэшэлэн, шпал хүрөөдэлгын түсэбые 109 процент гү, али түсэбhөө үлүү 12000 шпал орондоо үгэхэнь.

Үйлэдбэриин бүтээсые нилээд дээшэлүүлхэ гэhэн байна. Модобэлэдхэлгээр 125 проц., модонуудые буртагhаа гарган зөөлгөөр—145 проц., шэрэлгээр—115 проц., шпал хүрөөдэлгөөр—117 проц. дээшэлүүлхэ байна. Гадна, бүтээн гаргаhан продукциин өөрынь үные 760 мянган түхэриггэ хүртэр доошолуулха гэхэ мэтын тодорхой уялганууде абаhан байха юм.

Эхэ ороноо эрхим шанартай продукцяар хангахын зорилгоор хүдэлмэридөө голодhо огто гаргахагүй, тэрээнтэй дашарамдуулан, модоной бэлэдхэлгын худэлмэри дээрэ хэрэглэгдэдэг оньhоn машинануудые нягтаар хэрэглэхэ. Мүн үбэлдэ бэлэдхэлые октябриин 10 болотор сүм дүүргэхэ гэбэ.

Эрийскэ пунктынхид Хандагатайн модоной механизированнэ пунктын худэлмэришэдые социалистическэ мүрысөөндэ уриба.

ОБОРОНЫН ФОНДДО

Гэрэй эзэн эхэнэрнүүд олоороо хабаадалсана

Агууехэ социалистическэ эхэ оронойнгоо хүсэн түгэс оборонын фонд байгуулгада манай республикын худэлмэришэд, албахаагшад ба гэрэй эзэн эхэнэрнүүд эршэмтэйгээр хабаадалсанад.

Бурзаготживсырьёогой коллективэй агитаторнуудай абаhан участогай гэрнүүдтэ ажаhуудаг гэрэй эзэн эхэнэрнүүд оборонын фонддо мүнгэ, облигаци ба бусад эдэлнүүдые оруулhаар.

Гэрэй эзэн эхэнэрнүүд нүхэд О. В. Вильчинская—1200 түхэригэй облигаци, О. В. Водогреева—1000, М. П. Ростовская—300 түхэригэй г. м. облигаци оборонын фонддо оруулhэн байнад.

Амаралтын үдэрнүүдтэ ажаллана

Бурмногопромсоюзай системын «Кооператор-Комсомолец» артелиин платье оёдог юhэдэхи номерой цехэй худэлмэришэд болбол дайнай ялалтата эсэс хүртэр hарынгаа салинтай нэгэ үдэрэй хүлhые эхэ оронойнгоо оборонын фонддо оруулаад, тэрэнээ түлэжэ байна. Тэрэшэлэн, оёдолшод нүхэд Чиркова, Шалашникова, Лишукова гэгшэд 1000 гаран түхэригэй облигаци ба хэдэн зуугаад түхэриг сэбэр мүнгөөр оруулба.

Гадна, эдэнэр амаралтын үдэрнүүдтэ худэлмэрилжэ олоhон бүхы олзоёо оборонын фонддо үгэдэг байна.

МҮНГЭ, АЛТА ОРУУЛНАД

Сентябриин 15-ай мэдээгээр Ахын айматай ажалшад эхэ оронойнгоо оборонын фонддо 10.000 үлүүтэй түхэриг сэбэр мүнгөөр, 4575 түхэригэй облигаци, 5 түхэригэй алта ба 17 түхэригэй мүнгэн эдлэл оруулаад байна.

ТОБШОХОНООР

Ашаашадай амжалта

Улан-Удын пристанинин ашаашадай бригада мэнэ hая хоёр баржын тээбэриие буулгаад, тэрэ дары хоёр баржада бараа тээгээд, саг болзорhоонь урид элигээбэ.

Дурсагдагша бригада сентябриин 25-ай үдэр нормоёо 138,5 процент, 26-да 133,2 проц. гүйсөөбэ. Энэшэлэн худэлмэридөө hайнаар хандажа, үдэр бүхэндэ үндэр бүтээсэнүүдые туйладаг нүхэд олон байна.

УhАН ЗАМАЙХИД

Уhан замхарилсаанай механическа цехэй фрезеровщик нүхэр Ткачук энэ hарын 26-ай үдэр нормоёо 265,5 процент дүүргэбэ. Тэрэшэлэн токарь Белинский гэгшэ сентябриин 26-ай үдэр даабаряа 131,2 процент ба мүн хойто үдэрынь 137,5 процент гүйсөөhэн байна. Слесарь Минеев болбол мүн энэ үдэр 187,5 процент дүүргэhэн байха юм.

Токарь Пермяков ба слесарь Тапханов гэгшэд үдэр бүхэндэ нормоёо 175 процентhээ доошо бэшэ дүүргэнэ. Эдэнэй амжалтануудынь—худэлмэридөө үнэн сэхээр хандаhанай үрэ мүн.

Жэшээтэ худэлмэри

Судозаhабарилгын заводой модо дархалалгын цехэй бригада (бригадирынь нүхэр Палшин) болбол бусад нүхэдтөө бодото жэшээ харуулна. Даабарита худэлмэреэ дүүргээдүйдээ цех соohоо гарадаггүй, заримдаа занятиин үни үнгэршэhэн хойно—hүниин арбан хоёр час багта гэртээ харидаг юм.

Сентябриин 27-ой үдэр Палшин үдэрэйнгөө нормые 205 процент дүүргэбэ. Тэрэшэлэн модошо дархашуул Лович ба Федоров гэгшэд даабаряа 175-200 процент хүртэр гүйсэдхэнэ.

Аймаг соогоо эгээн түрүүлэн

Анаагай сомоной «Улаан Одон» колхоз аймаг соогоо түрүүлэн таряа хуряалгаяа дүүргэбэ. Энэ артелиин таряа хуряалга дээрэ Хориин дунда hургуулиин hурагшад ба багшанар нилээдгүй ехэ туhаламжа үзүүлээ. Багшанар нүхэд Балбаров, Хазагаева ба бусад хадаа hайнаар худэлмэрилhэнэйнгөө түлөө колхозой правленниин зүгhөө шагнал абаа.

Гадна, БМАССР-эй хэлэ, литература ба түүхын научна шэнжэлэлгын институдай научна худэлмэрилэгшэд нүхэд Д. Алексеев, К. Черемисов гэгшэд тус артелиин таряалан дээрэ худэлмэрилхэтээ хамта колхознигуудай дунда уласхоорондын оршомбайдалаар, парти ба правительствын тогтоолнуудаар хөөрэлдөө, уншалгануудые үнгэргэhэн байна. Мүн нүхэр Алексеев «Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайн» тухай хэдэн удаа лекци уншаа.

Д. А.

ХИЛЫН СААНА

ЭЗЭЛЭГДЭhЭН ГРЕЦИДЭ

СТАМБУЛ, сентябриин 27. (ТАСС). Үсэгэлдэр Стамбулда ерэhэн третүүдэй группын мэдээгээхэнь хадаа, Грецидэхи эзэмдэлгын засагууд орон дотор шухала гурим байгуулгаар Чолакоглу гэгшын «правительствын» шадабарида хойшолонгүйгөөр этигэлээ бараа, ушарынь эдэ мэрионеткэнүүдые алхам бүридэ баhана. Германска комендант Афин гэгшын захиралтаар город дотор үдэшын 10 сагhаа хойшо ямаршье ябалга хоригдоно. hаяын нэгэ үдэртэ «правительствын» заседани үдэшын 10 час 30 минута болотор ужэгайраа, тиин правительствын байшанhаа министрнүүдэй гарахадань, немецкэ капралай захиралтын ёhоор бултыень арестовалhан байна. Энэ захиралта нютагай правительствада хэбаадахагүй гэжэ капралые найдуулхын түлөө хэды оролдобошье hаань, юуншье бүтээгүй. Правительствые арестhэ сүлөөлхын тулэ городой комендантhаа тусхай захиралта хэрэгтэй байгаа. Министрнүүд болбол арест доро час хахад hуугаа. Чолакоглу гэштээр правительствада түлөблэгдэhэн байшан итальянецуудаар эзэлэгдээ, энэнэй тулада нэгэхэн итальянска капитанай захиралта байгаа hаа хүрөө.

Фашистска эзэмдэгшэд ороние дээрмэдэлгын шэнэ формонуудые бэдэрэлгөөсэ үргэлжэлhөөр. hүүлүүдэ немецүүд греческэ үлэсхэлэ зарад зоhоо үлэhэн картофель ба овощиень бүлмабаад зүүн фронт элигээжэ заглаа. Нютагай предприятинуудыень бүхы продукцинь Германи ороо элигээгдэнэ. Афинада үдэртөө нэг хүндэ миил 60 грамм хилэмэ табигдана. Тарнашад эдышье нилээмэ абанагүй, тиимэhээ оронолонхи районуудта ногоогоор хүнүүд эдээлнэ. Арад болбол дээрэшэдтэ өөрынгөө дурагүйтэлтэй нюунагүй. Немецүүдтэй хөөрэлдэхэшье дурагүй. Ниитын газарта немецын орожо ерэхэдэнь, тэнд байhан трегүүд түргэнөөр гарашанад. Нэгэтэ Акропольдо немецтуг үргөө, тэрэнь hүниндөө таhататагдашаба. hаяхан Злевсинда аэродром дээрэ туймэр болоо, тэрэнэй галаар торючи ба хэдэн арбаад самолет үгы хэгдээ. Немецүүдээр ашаглагдахагүйнь тулаа. Пирейдэ неделиин урда тээ греческэ ехэ пароход шэнтээгдээ. Немецүүдээр hэргээн бодхоогдоhон түмэр харгынуудые греческэ арад зон дахяад hандаргаа. hаяхан Чолакоглу гэгшын «правительство» СССР-тэ эсэргүү тэмсэлдэх легион байгуулхыень арад зон урялажа хандаба. Энэ урялалта юуншье болоогүй. Легиондо хоёр хон хүн бэшүүлээ. тэдэнь итальянецууд байшоо.

ДАЙНДА ЭСЭРГҮҮ hАНАЛ БОДОЛ ГЕРМАНИДА ДЭЛГЭРНЭ

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 29. (ТАСС). hаяхан Германиhаа тэрьедэжэ ерэгшэд болбол энэ дайнай бэрхэшээлтэ байдалhаа боложо Германиин арад зоной дураа гутаха ябадэл ехэдэ дэлгэржэ байна гэжэ хөөрэнэд.

Худэлмэришэдэй дунда дайнда эсэргүү hанал бодол ехэдэ дэлгэрэнхэй. Советскэ Союз болбол заабол илаха гэжэ олонхидынь найданхай. Бултадаа үлэсхэлэндэ пэрбэгдэнхэй гэжэ папиросой саарhа хэдэг фабрикада худэлмэрилжэ байhан нүн хэлэhэн байна.

Августын эхин багаар Эссенhээ гаража ерэhэн нэгэ юрист хадаа Эссенэй райондо туримгүй ябаа ходоо боложо байдаг гэжэ хэлбэ. Тэндэ мяха ба тоhо абахатон бишиихэн нормо тогтоогдохой. Еврейнүүд энэшье норма абаха эрхэгүй. Хубсаhа нүхэдэ хэндэшье худалдадагүй. Эссенэй газетэнүүдтэ фронтдо алуулсан солдадуудай 6 фамилиhэа олон бэшые тунхаглажа байха гэhэн официальна захиралта сонсоhоо доhон ушарhаа тэндахи зон ехэ hанаагаа зобонги болонхой. Хэтэ шанта цензурын байбашье нэгэ цүүд болбол советскэ фронт дээрэ 3 миллион хүнөө гэбэ гэhэн зэрэб үгэ зоной дунда дэлгэрэнхэй.

АРГЕНТИНСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН МЭДҮҮЛГЭ

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 28. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, Аргентинын правительство болбол германска «Адмирал граф Шпее» гэжэ уhанда шэнгээгдэhэн линкорой 128 офицер ба командын членэй аргентинскэ концентрационно лагерьhаа зугадаhан туруу сонсохоо. Зугадахые hэдэhэн мэндын бусад 45 член Рио де Ла Плата тохой соо Мартин Гарсиа арада абаашэгдаа.

ГЕРМАНСКА УhАН ДООГУУР ЯБАДАГ ОНГОСООР ПАНАМСКА ПАРОХОДЫЕ ШЭНГЭЭЛГЭ

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 28. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын мэдээсэхэнь хадаа, панамска «Тринидад» пароходhоо абаргдаад Лиссабондо ерэhэн 10 хүн болбол Дублин ошюжо ябаа. «Тринидад» пароход германска уhан доогуур ябадаг онгосоор шэнгээгдэhэн байна гэжэ мэдэлээ.

АМЕРИКАНСКА ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ СУДАНУУДЫЕ УhАНДА ТАБИЛГА

ВАШИНГТОН, сентябриин 28. (ТАСС). Худалдаа наймаанай 14 судна нэгэ доро уhанда тэбигдаа гэжэ правительственна комиссия соносхоо, тэрэ тоон соо «Эрхэ сүлөөгэй суданууд» гэжэ маягай ашаанай 3 суда бии.

Эдэ болбол мүнөө үедэ барилга дээрэ байгаа 312 судныи тоонhоо түрүүшынхидынь болоно. Бүхыдэ 730 тиимэ суда бүтээгдэхэ ёhоо (эрхэ сүлөөгэй суданууд болоно нацизмда эсэргүү тэмсэл явуулаа байгаа оронуудта ашаанууд зөөлгэдэ ашаглагдаха байна).

Далайн комиссиин мэдүүлэлэй ёhоор, ашаанай шэнэ ба сэргэ туhалбариин 388 судын эзэмшэгэ хэгдэнхэй, тэдэнэй 104-нь сентябриин 1-эй урда тээ бүтээгдээ.

ХОРИН КОММУНИСТЫЕ ЛИЛИДЭ БУУДАЖА АЛАБА

ЖЕНЕВА, сентябриин 29. (ТАСС). Бельги ба Хойто Франциидахи немецкэ сэрэгүүдэй командующиин захиралтаар Германида эсэргүү агитаци ба сэботаж хэhэнэйнь тулада гэмнэжэ хоёр коммунистые Лиллидэ буудажа алаhан байна гэжэ Гавас-Ф агентствэ мэдээсэнэ.

Хитадтахи дайнай байдал

ЦЕНТРАЛЬНА ХИТАДТА

Хунань провинцида Чанша городто ороохо замууд дээрэ туйлай шанга байлдаануд боложо байна. Добтолжо ябаа японско сэрэгүүд хойто зүгhөө Кантон—Ханькоуска түмэр замые зубшажа ба мүн замай зүүгээр шоссе харгыгаар шэглүүлэн гол сохилтоо хэнэ. Хитадай сэрэгүүд Чанша городhоо хойхонуур гүбээ болоhон тазарта бэхижээд, японецуудта үсэд эсэргүүсэлтэ үзүүлнэ. Цинзянhаа зүүгээр гараhан шоссе харгые зубшан ябаа японско сэрэгүүд Гаоцяо город эзэлээ. Мүн баhа Кантон—Ханькоуска түмэр замhаа баруулжаа Индян город шадаа райондо байлдаануд боложо байна. Японско сэрэгэй ябуулга авиаци дэмжэнэ. Хитадай сэрэгүүд японецуудай тылдэ тэдэ коммуникационно линиг зуб эдибхитэй ябуулга хэжэ байна.

УРДА ХИТАДТА

Гуандун провинцида байлдааануд Кантонhоо баруун-урда райондо боложо байна. Сиань мүрэнэй адагта байгаа Тунгуан городые эзэлhэн японско сэрэгүүд түмэр замые зубшан баруулжа шоо дабшан ябана.

Хойто Хитадтахи байдал тухай мэдээнүүд үгы.

Редакторай уялгые дүүргэгшэ Г. БАХАНОВА

Советскэ худалдаа наймаанай худэлмэрилэгшэдэй арюун уялга

Эсэгэ оронойнгоо газар уhые бэе мяхаараа хамгаалжа байhан манай героическа сарэгүүдэй эрилтэнүүд тухайда советскэ арадай анхарал оролдолгонь хизааргүй ехэ. Советскэ патриот бүхэн Улаан Армимнай улам hайн буузэбсэгтэй, улам hайн гутал хубсаhатай, садхалан тэнигэр байгалэ, дайсаниие дарахын тулэда шухала хэрэгтэй юумээр хүсэд хангагданхай байг лэ гэжэ оролдоно. Тиихын тулада советскэ патриодууд болбол оронойнгоо материально-техническэ, финансова ба эдеэ хоолой ресурснуудые али болохоор элбэгжүүлхын түлөө оролдоно.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай эдэ үдэрнүүдтэ арадай ажахын алишье участок дээрэ худэлмэрилжэ байhан бүхы советскэ хүнүүдэй харюусалгань хэдэ дахин ехэ болоо. Ажахын худэлмэрилэгшэд, инженернүүд, эрдэмтэд, стахановецууд болбол ажал үйлэдбэреэ али болохоор үргэдхэхын ба арбилха алмахын шэнэ арга боломжонуудые бэдэрэн олохо, гүрэнhөө туhаламжа абангүйгөөр өөhэдынгөө хүсөөр ба зөөри хэрэгсэлээр алибаа юумые бүтээжэ байхаар бүхы худэлмэреэ шэнэдхэн табиха, мүнөө фронтдо шухала хэрэгтэй харюусалгата ашаануудые шэрэжэ байhан транспортые үлүү ашаагаар дарахагүй, нютагай сырьеhоо үргэн хэрэглэлэй эд товарнуудые ба эдеэ хоолой зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ ябадалые үргэдхэхэ уялгатай.

Олон миллион ажалшадые обслуживалха, хангаха шухала үүргэ даалгагдаhан советскэ худалдаа наймаанай худэлмэрилэгшэдэй арюун уялгань энэ талаар угаа ехэ болоно.

„Манай резервнүүд, тэрэ тоондо эдеэ хоолойше зүйлнүүд, яhала ехэ, гэбэшье фашистска hүрэг дээрмэдэгшэдтэ эсэргүү айхабтар ехэ тэмсэл, үни удаан болохо энэ дошхон хатуу тэмсэл болбол тон ехэ шахардуу шангаар байхые эринэ, эрихэшье байха. Иимэ оршон байдалда гамнаха арбилха гээшэ советскэ худэлмэрилэгшэ бүхэнэй арюун уялгань болоно. Худалдаа наймаанай организацинуудта угаа ехэ эд товарай зүйлнүүд бии. Манайда эд товарай эрьелтэ хэдэн арбаад миллиард түхэриг болодог. Продавец бүхэнэй гамнажа арбилhан нэгэ хэдэхэншье грамм тоhон хадаа гүрэнэй масштабта хэдэн арбаад тонно болохо байна. Ямаршье продуктые нюдэнэй сэсэгы шэнгеэр гамнаха, тэрэниие үрихэ ба хулууха, гутааха ябадалнуудhаа хамгаалха, хадагалха хэрэгтэй.

Ажалшадай отряд бүхэн эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ үүсхэл гаргахые оролдоно. Худалдаа наймаанай худэлмэрилэгшэл болбол эд хэрэглэгшэдые эрхим hайнаар обслуживалжа, эхэ оронойнгоо оборонын агууехэ хэрэгтэ хабаадалсаха ёhотой. Тэдэнэр хадаа өөhэдынгөө мэдэлдэ ерэжэ байhан хамаг бүхы эд товарнуудые ба эдеэ хоолой зүйлнүүдые бүрин бүтэн зандань, худалдан абагшадта хүргэхын хойноhоо хянажа байха ёhотой.

Худалдаа наймаанай организацинуудай ба нютагай ажаүйлэдбэриин хоорондо байгуулагдаhан ажал-ябуулгын холбоо барисаа хадаа мүнөө илангаяа үргэн ехэ болохо ёhотой. Олоншог товарнуудые нютаг дээрээ хэжэ бүтээжэ болохо арга бии байбашье, аяар холо шэрэдэг ушарнууд үзэгдэдэг байна. Дайнай үедэ тиимэ үлүү шэрэлгэнүүдые усадхалга—фронтдо сэхэ туhалhан хэрэг болоно.

Худалдаа наймаанай худэлмэрилэгшэд болбол нютаг дээрэ эдеэ хоолой базые өөhэдөө үргэдхэхэ тухайда мүнөө хэзээ хэзээнэйхинhээ үлүүлэн оролдохо уялгатай. Энэ жэлдэ овощь картофель, жэмэс hархяаг элбэг ехээр ургаа. Тиимэ дээрэhээ худалдаа наймаанай организацинууд өөhэдынгөө үгэ хэлэхэ ёhотой. Худалдаа наймаанай худэлмэрилэгшэдтэ өөhэдөө үүсхэл гаргаха, дайнай оршон байдал соо ажаллаха шадабаряа харуулха арга байдал олгогдоно. Мүнөө бии байhан ба шэнээр байгуулагдажа байhан hархяаг шаналгын, хатаалгын, дабhалалгын, утажа болголгын пунктнууд хадаа дүүрэн шадалаараа худэлмэрилжэ эрхим шанартай продуктнуудые гаргаха зэргэтэй.

Бэлэдхэлэй пунктнууд дээрэ овощь ба картофель элбэг ехээр орожо байhан мүнөө үедэ гээлтэтэй тэмсэл тусгаар шухала удхатай байна. Хэрбээ тэдэниие тушаан абалга, шэрэлгэ ба хадагалалга hайнаар эмхидхэгдэhэн байбал энэ худэлмэри амжалтатай байха. Нэгэшье продукт, нэгэшье монсогор картошко дэмы хосорхо ёhогүй. Сорт сортоорнь илгаhанай hүүлдэ гараhан хогуудышье адуу малдаа тэжээл болгон хэрэглэхэдэ зохихо. Худалдаа наймаанай эмхи зургаанууд ба нютагуудтахи соведууд болбол овощь хранилищинуудые хаha саг соонь бэлэдхэхэ ба овощёо гутаангүйгөөр хадагалхын түлөө дүүрэн харюусаха ушартай. **Продуктнуудые гутааха, овощьнуудые үжөөхэ ябадал болбол тон хүндэ гэмтэ хэрэг дээрэ үзэгдэхэ байна гэжэ худалдаа наймаанай худэлмэрилэгшэ бүхэндэ уридшалан hануулха хэрэгтэй.**

Эдеэ хоолой зүйлнүүдые саг үргэлжэ абажа байха барагдашагүй булагууд гэбэл туhалбариин ажахынууд болоно. Зарим худалдаа наймаанай организацинууд хадаа гахай шахалгые hайнаар эмхидхэhэнэй ашаар столовонуудаа мяхаар хангаха арга боломжотой байна. Гахайнуудые шахахын тулада столовонуудай, эдеэ хоолой магазинуудай, складуудай ба талханай заводуудай гаргаhан хогуудые хэрэглэнэ. Жэшээлхэдэ, Сталинска областьдо ниитын эдеэ хоолой предприятинууд өөhэдынгөө столовонуудта 5 мянга гаран центнер мяха оруулhан байна. Гахай ба шубуу үсхэбэрилгын фермэнүүдые, садуудые, огородуудые ба виноградни­гуудые байгуулhан Джамбулска городской пищекомбинат (Казахстан) болбол тэндэхи зоноо мяханай зүйлнүүдээр, консервэлhэн овощьнуудаар хангана. Туhалбариин ажахы байгуулхада тиимэ ехэ мүнгэн зөөри хэрэглэгдэхэгүй, теэд тэдэнэй орууллаг олзонь хэлэшэгүй ехэ. **Тиимэ ажахынуудые хаахаанагүй байгуулха хэрэгтэй.**

Намар үбэлэй саг болбол худалдаа намаанай эмхинүүдтэ тусхай эрилтэнүүдые табилаг. Бэлэдхэгдэhэн овощь ба картофельнуудай зарим хубинь үни удаанаар хадагалагдаха болоно. Тэдэниие хатааха, эhээхэ, цабhалха хэрэгтэй. Үрэ жэмэсүүдые, картофелиие ба овощиие хатаахада тэдэнэй тэжээлэй зүйлнүүд муудаггүй, тиихэ зуураа, шэрэхэ зөөхэдэ нилээд хүнгэн болодог байна. Тиигэжэ хатаалга хэхэдэ тусхай түхеэрэлгэнүүд хэрэглэгдэхэгүй, харин юрын пеэшэнгүүд соо хэхэдэ болоно.

Туhалбариин ажахынуудта шахахаар табигдаhан малнуудаа дулаан байраар ба тэжээлэй запасаар хангаха тухайда үбэл болохоhоо урид анхарха хэрэгтэй.

Нютаг дээрэхи эдеэ хоолой базые али болохоор үргэдхэхэ зорилго табиха зуураа, худалдаа наймаанай үүсхэлшэ худэлмэрилэгшэд болбол загаhа агналга, гэрэй шубуунуудые үсхэлгэ, арбузна мед, помидорно томат г.м. бэлэхэхэ тухайда оролдохо эрэгтэй. Хаа-хаанагүй үргэнөөр бэелүүлэгдэhэн эдэ бүхы хэмжээябуулганууд хадаа ороноймнай эдеэ хоолой ресурснуудые элбэгжүүлхэнь лабтай.

(„Правдын“ түрүү бэшэгhээ).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны: отв. и зам. редактора—3-44; секретариата—3-23; отделов партийной жизни, агитации и пропаганды—7-55; сельскохозяйственного отдела и отдела писем—5-07.

Н—3196 Типография издательства республиканских газет БМАССР.